

Ach-
e inc
p r
upse

四何

Pipp. 1145a

Var. B

Rippi = Lasten
Coetus

Kysymykset,

Sittecuin he ovat Jumalan Kymmenen
Käskyn, ja muiden Christin opin Pääcappa-
litten selityset läpikse Käynet,

Lyhykäisten Kysymysten ja Wastauksen canssa,

Toisesta Uscon Cappalesta/

Niin myös,

Utisuuden Perustuksesta, järjestysestä, ja
wälicappaleista.

Toihin myös muutamia muitakin Kysymy-
ksiä, synnin tunnustuksesta ja oikasta catumuksesta, so-
pivaisesti sisälle temmataan, coetelda, jos he ovat
Rippischoulusa jo oppenut sen cuin heidän opeta-
tule; lasten opettamisesta edesmenneinä vuosina,
ja erinomattain tänä vuonna Rippischoulusa harjo-
telut, kaikille yrinkertaisille hywäxi neuwori, ope-
tuxeri, ja muistutuxeri, mitä ennengin jo opeteta-
tu olis, yhteen webetyt: jotca Kysymykset,

Ynnä

Rippilasten oman coetuxen canssa Easten
lijton rikkomisesta ja uudistuksesta,

Uousiaisten Pappilasta on vuonna 1766
pránttiin andanut

ABRAHAM ACHRENIUS.

Tu sa, prändätty J. C. FRENCKELLIDÄ.

Öfversedde och Approberade af
genom Trycket utgifwas. Åbo
Den 5 Sept. 1764.

Efter befallning
CHRIST. JOHNSON.
S. Ven. Confist. Eccl. Ab. V. Not.

5 ERran Jesuxen Timeen!

I. Toisesta Uscon Gappalesta.

1. Kysymys: Enea sinun on lunastanut?
Wastaus.

Jesus Christus.

2. Kys. Mitä Jesus merkitse? Wast.
Lunastaja ja Autuaksi tekijä.

3. K. Mitä Christus merkitse? W.
Woideldy.

4. K. Miksi hän on woideldu? W.

Prophetari, Ylimmäisxi Papixi, ja Cuningari.

5. K. Missä hänen Prophetallinen wircansa feiso? Wastaus.

1:sist Sijnä, että hän on ilmoittanut meil-
le hänen Isäns tahdon meidän autuude-
stam. 2:xi Sijnä, että hän on ennusta-
nut tulevaisista haman mailman loppuun
asti. 3:xi Tehnyt waimattisia ihmetöitä, es-
nämmiin kuin caikki Prophetat; sillä hän
on se suurin Prophetat.

6. K. Missä hän on ilmoittanut Jumalan
tahdon meidän autuudestam? Wastaus.

Jumalan Sanasa, erinomattain
uudes Testamendis, josa Ewangeliste-
rit ja Apostolit owat Jesuren spin ylös-
kirjoittanet.

7. K. Missä hänen ylimmäisen Papiin wircans
se feiso? Wastaus.

1:sist Sijnä, että hän on wihdannut ihens-
ristin puusa meidän edestäm. 2:xi Että
hän

Hän sucoile meidän edestäm hänen Tais-
wallisen Isäns tykönä, erinomattain niite-
ten edestä, jotka Jumalan sanan kautta
uscowat hänen päällens. Joh. 17: 17, 20.

8. K. Missä hänen Tuningallinen wirrans se
seiso? Waslaus.

1: sifst Eijnä että hänelle on annettu caic-
ti woima taitwasa ja maasa. Matth. 28:
18. 2: yi Että hän erinomattain hallike e-
läwä Jumalan Seuraeundaa.

9. K. Millä hän niitä hallike? Wasl.

Pyhällä Hengellä: se on 1: sin Pyhän Heng-
gen nuhtella, Jumalan sanan kautta y-
löswalistetuisa omisa tunnoisa. 2: yi Py-
hän Hengen lohduituxella ja wirwotuxella.
3: yi Pyhän Hengen johdatuxella caickeen to-
tuuteen.

10. K. Mitä Jesus on? nimittäin hänen pers-
jonans puolesta? Waslaus.

Totinen Jumala ja totinen Ihminen.

11. K. Missä hänelle on hänen Jumaluden
luondons? Waslaus.

Isästä ijancaicisudest syndynyt.

12. K. Missä hänelle on hänen ihmisyden luonnons?
Wastaus.

Heihestä Mariasta sydynyt.

13. K. Mitä warten hän tuli ihmiseksi?
Wastaus.

Meitä lunastaman ja wapahtaman.
1 Tim. 1: 15.

14. K. Tarwitimmeco me lunastajata?
Wastaus.

Tarwitim.

15. K. Mingätähden me tarwitimme Lunastajata?
Wastaus.

Että me olimme synuin sautta cadotetut ja duomitut.

16. K. Tuca hänen on mailman lunastajapi alosandanut? Wast.

Isä Jumala.

17. K. Mingätähden hän sen teki? Wast.

Omaista sulasta ja suuresta armostans ja rakkaudestans: Tijn on Jumala mailmaa rakastanut, että hän andoi hänen ainoan Poicansa, että jocaisten

nen kuin usko hänen päällensä, ei pidä huhtuman, mutta ijanca:disen elämän saaman. Joh. 3: 16.

18. K. Mistä Jeesus on meitä lunastanut?
Wastaus.

Caikista synneistä ja euolemasta, perkeleen wallan alda wapahsti ja päästi.

19. K. Mitö meidän siis enä pidä synnissä elämän, että Jeesus on meitä caikesta synnistä lunastanut? Wast.

Ei: pois se, me jotca synnille euollet olemma, euingasta meidän vielä pidäis siinä elämän? Rom. 6: 2.

20. K. Cuinga moninainen syndi on?
Wastaus.

Erinomattain cahtalainen, perisyndi ja peccosyndi. Perisyndi on se juurtunut paha himo re.

21. K. Misä perisyndi meisä asu? Wast.

Meidän sydämisiä, ja caickisa jäsenisä, sen turmellun luonnon lihallsisa himoisia ja haluisia: ja vielä sitteekin caikehen hengellisen hywän puuttesa, ja Jumalan

lan eutvan cadottamisessa', niineuin henget-
 lises sokeudes, turmellusa pahasa tahdoja,
 ja saastaises omas tunnosa. 2c.

22. K. Cuinga monella tavalla tecosynnit ta-
 pahatvat? Wastaus.

Telemisellä, ja jättämisellä: nimittäin,
 että ajatuksilla, puheilla, käyntöillä, ja työil-
 lä, tehdä sitä kuin paha on, ja jättä sen
 hengellisen hyvän tekemätä, kuin Jumal-
 lan laki ano ja waati.

23. K. Mitä synnin palkka on? Wast.

Cuolema ja ijancaicfinen cadotus.

24. K. Cumman synnin palkka se on, perisyne-
 nin taikka tecosynnin? Wast.

Molemmitten, sillä me olemma jo luon-
 nostam wihan lapset. Eph. 2: 3.

Joh. 8: 34, 35.

25. K. Cuinga monellainen cuolema on?
 Wastaus.

Colmellainen; ajallinen, hengellinen ja
 ijancaicfinen.

26. K. Mikä se ajallinen cuolema on?
 Wastaus.

Sielun ercaneminen ruumista.

27. K. Mikä se hengellinen cuolema on?
 Wastaus.

Sielun ercaneminen Jumalasta, ja siitä elämästä cuin Jumalasa on.

28. K. Mikä se ijancaicfinen cuolema on?
 Wastaus.

Ijancaicfinen cuolema ja cadotus, ja se sekä sielu että ruumis hucutetan helwetis.

29. K. Mikä Iesus meitä lanasti?
 Wastaus.

Hänen pyhällä ja callilla werelläns, ja hänen wiattomalla pijnallans ja cuolemallaans.

30. K. Mingätähden hänen werens on pyhä ja callis, ja hänen cuolemans wiatois?
 Wastaus.

risti Sentähden että hän oli ilman syntiä, ja wiatoisinen Jumalan carisa. Ebr. 7: 26, 27. Joh. 1: 29. 2: xi ettei se

ollut paljan ihmisen veri, waan Jesu-
 ren Christuren Jumalan Pojan veri, joo-
 ca on totinen Jumala ja totinen ihminen
 yhdessä personassa. 1 Joh. 1: 7.

31. K. Onko Jesuren veri voimallinen, ja
 hänen cuolemans ansio täydellinen Sowin-
 do maailman syndein edestä?
 Waslaus.

On: sillä se puhdistaa uskowaiset caike-
 sta synnistä. 1 Joh. 1: 7. Ebr. 9: 14.
 saatta armon ja pyhityren, ja ijancaicti-
 sen elämän. Xhdellä uhrilla on hän
 ijancaictisest täydellisxi tehnyt ne jota
 ea pyhitetän. Ebr. 10: 14.

32. K. Mitä warten Jesus meitä lunasti?
 Waslaus.

Että me hänen omans olisim, ja hänen
 waldacunnasans hänen allans eläisim ic.

33. K. Mینگäcaltaiset ne owat, jotea owat
 Jesuren omat? Wasl.

1:st Ne eläwät hänen allans hengeli-
 lises elämäs uscon cautta. 2:xi Ne pal-
 welewat händä ppyhdes ja wanhurscaus-
 des

des castena elinaicanans. Luc. 1: 74, 75.
ja wihdoin isancaicifesti.

34. K. Minkä kautta he näin peräti JEsus-
xen omaxi tulla taitawat? Wast.

Pyhän Hengen pyhityksen kautta, josta
puhutan colmannesa uscon cappalesa. Muta-
ta jolla ei ole Christuxen Hengi, ei se
ole hänen omans. Rom. 8: 9.

II. Autuuden Perustuksesta.

1. K. Mikä autuden Perustus on? Wast.!

JEsus Christus.

2. K. Missä hän on autuden Perustus?
Wastaus.

Hänen piinotuksans ja cuolemasans.
Col. 1: 20, 21, 22.

3. K. Todista se kaamasta että JEsus on
autuden perustus? Wast.

Muuta Perustusta ei taida yrittän pan-
na;
216

na, waan se cuin pandu on, joca on
 JEsus Christus. 1 Cor. 3: 11.

Apost. 2. K. 4: 12.

4. K. Costa hän on autuuden Perustuxeri las-
 stettu? Wastaus.

Hänen pijnasans ja eulemasans ristin
 päällä.

5. K. Wieläkö hän nytkin lastetan?
 Wastaus.

Wielä.

6. K. Mingä cautta hän wielä autuuden
 perustuxeri lastetan?
 Wastaus.

Jumalan sanan cautta ihmisten sydä-
 miä, nimittäin niitten sydämisiä, joca es-
 läwäsä useosa JEsuxen vastaan ottawat,
 ja saawat woiman Jumalan lapsixi tulla.
 Joh. 1: 12, 13. Tällä tavalla Apost.
 pyhä Pawali Jumalan sanan cautta las-
 sti perustuxen nijncuin taitawa ras-
 kendaja. 1 Cor. 3: 10. Eph. 2: 20. Jos-
 sa lastemises Christus JEsus tule heils-
 le tehdyxi wiisaudexi, ja wanhurscau-
 des

dexi, ja pyhityxeri, ja lunastuxeri.
1 Cor. 1: 30.

III. Autuuden järjestyksestä.

1. K. Mikä on autuuden järjestyks?
Vastaus.

Parannus ja usco.

2. K. Millä se raamatusta wahvistetan?
Vastaus.

Tehkät parannus ja uscoat Ewangeliumi.
Marc. 1: 15.

3. K. Cuinga Parannus ja usco yhdellä sanalla kutzutan? Vast.

Käändymys, ja catumus.

Catumuksesta.

4. K. Mitkä owat catumuksen cappalet?
Vastaus.

Nämät caxi: 1:sist walitus ja waikeroi

roizeminen tehtyin syndein nlihen: eli pa-
rannuxen murhe. 2:xi Ufco Jumalan ar-
mon pädle fyndein anderi faamifekta J E-
fuxen Chriftuxen anfion tähden.

5. K. Mitkä cappalet walitus ja waikes
roizeminen fifällens käfittä?
Waftaus.

1:fin Synnin tundemifen; 2:xi Syn-
nin tunhufuxen. 3:xi Murhen Jumalan
mielen jälkeen paramuxeen.

6. K. Mitkä fyynit meidän pidä tandeman?
Waftaus.

1:fiſt Ne edesmennet eli ennen tehdyt
fyynit meidän elämäkerrafam, joilla Ju-
malan käffyt owat ricotuxi tullet. 2:xi
Ne fifälle afuwaiset fyynit, nimittäin:
cuinga paha ja turmeldu fydan meillä
wiellä luonnoftam on. 3:xi Ne erino-
mattain halligewäifet fyynit, jotka fi-
tä pahafra luonnofta owat totutuxi tul-
let, ja fyynin urjudes owat ppyttänet ai-
na wallita.

7. K. Onko tässä eroitus synnin tiedon ja synnin tunnemisen välillä?
 Vastaus.

On: sillä moni kolla tietä syndins; mutta ei cuitengan tunne niitten catkerusta ja synnin duomio. Niincuin se on eroitus sen välille, että tietä sopen carwari, ja että maista sen catkerutta. Etä tietä myrckyn cuolettawaiseri, ja että jo tuta cuinga se cuoletta. Josa tunnemises sijs on walitus ja waikeroiheminen, murhe ja pelco; waan ei suingan paljas tiedos.

8. K. Mistä synnin tundo tule?
 Vastaus.

Jumalan laista, ja sen uscosta ja tuelinnosta, joca julista synnin ylihen coston ja duomion.

9. Kenen edes syndiä pitää tunnustettaman?
 Vastaus.

1:siin Jumalan edes. 2:xi Opettajan edes. 3:xi Lähimmäisen edes.

30. K. Tuinga synnit Jumalan edes pi-
tää tunnustettaman?

Wastaus.

Jumalan edes pitää meidän andaman
iksem caicijjn syndijn wicapääri 2c. ja
sentähden pitää tunnustus tapahtuman
1: sin murhellisella ja caturwaisella sydä-
mellä, eli walituxella ja waikeroikemisel-
la; nijncuin yhtä raseasta cuormaa, jo-
ca tahto wajotta helwettijn. 2: xi Wil-
pittömällä sydämellä, ilman synnin peit-
teitä ja wähendämistä. 3: xi HERRan
wanhurskan duomion ja coston omistuxel-
la; se on että ikens duomita ja wiollisna
pitää poishyljättyri tulla Jumalan castoon
edest, Luc. 15: 21. Ja sentähden 4: xi
hartalla ja nöyrällä rucouyella, että
HERRa Jumala wielä sulasta armo-
stans, armahdais, ja armon owen a-
wais. HERRa älä käy duomiolle
palwelias canka 2c. Psalm. 143: 2.
Älä heitä minua pois castois edes-
tä; ja älä minulda ota pois sinun
pyhästä Sengees. Ps. 51: 13.

11. K. Cosca synnit opettalan edes tunnustettaman pitä?

Wastaus.

1:sist cosca synndi opettajalda nuhdellan, niijn ei pidä niistä kieldämän ja peittämän; sillä se on jääda walhen siteisiin, ja walhen raakauteen, walhen turwaan ja tekemiseen. Esai. 28: 15. Ilm. K. 22: 15. joca on perkelen työ; sillä hän on walehtelia, ja sen Isä. Joh. 8: 44. 2:xi erinomattaisin cosca synndi rasitta, ja smatundo caturuxen murhesa siihen tunnustukseen waati.

12. K. Mistä synnit lähimmäisen edes tunnustettaman pitä?

Wastaus.

1:sin Ne joilla me olemme händä vastaan rickonet: joita ei ainwaastans pidä tunnustaman ja andexi pyytämän: mutta myös lähimmäinen pitä sorwitettaman, ja caicci wäärin saatu tacaisin annettaman. Hes. 33: 15. Luc. 19: 8. 2:xi Saa myös tunnusta muutoingin uscoliselle ja armoistetulle ystävälle heickouden syndejä, eli sydämen rasituxia, ja kiusauxia, pyytäin heis

heidän esirucourens. Nisneuin Apost. p. Jacob sano: Tunnustacat toinen toisellenne teidän ricoreenna, ja rucoilcat toinen toisenne edestä, että te terweri tullistta. Wanburscan rucous woi paljo, cosca se totinen on. Jac. 5: 16. Mutta ei sitä saa tunnustta, josta meidän lähimmäisellem tulis pahennus; ei myös coettelemattomille, jotca ei parannuxen murhest mitän tiedä; Judas tunnusti coettelemattomille; waan ei löytänyt yhtän lohduitusta; sillä he sanoit: Mitä meidän siihen tule? cäho igiäs. Matth. 27: 4. Euin euitengin heillekin olis ollut samasa työsä ike päällens kyllä cähomista, ellei heidän tunnons olis ollet paadutetut.

13. R. Mingäcaltainen on se murhe euin on Jumalan mielen jälken?
Wastaus.

- Sijinä on 1:si sydämellinen catumus että syndi on tehty, ja hywä laimin lyöty.
- 2:xi Sydämellinen wiha syndiä wastan.
- 3:xi Häpeminen synnin ylike. Hes. 16: 51, 33.
- 4:xi Synnin ylönaudaminen ja

ja hyljääminen. Hes. 18: 30, 31. Oikian
 catumuren canka siis seura, sydämen
 kääntömys ja elämäkerran parannus.
 Tehtäät parannuksen sowljaita hedel-
 mitä. Matth. 3: 8.

14. Onko synnin tundo tarpeellinen?
 Waslaus.

On, sillä ei ilman sitä eucan oikein
 tarwike Jesusta parandajans, ei ter-
 wet tarwike parandajata, waan sai-
 rat Matth. 3: 12. Jer. 3: 13.

15. R. Onko synnin tunnustus tarpeellinen?
 Waslaus.

On: sillä ilman sitä ei anneta Jumä-
 lan wanhurscaille duomioille oikeutta, Ps.
 51: 6. jonga tähden myös HERRa eu-
 ritta monella rasituxella, että syndiä tun-
 nustettaisin, Ps. 32: 4, 5. Niincuin Ma-
 nassen: joca kāmārryis rauta cahleisa wa-
 sta tunnusti, sanoden: Ah HERRa mi-
 nä olen syndiä tehnyt, tosin minä
 olen syndiä tehnyt, ja minä tunnus-
 stan minun pahat tecont. Manass.
 Kuc. v. 9, 11.

16. K. Onko catumuren murhe tarpellinen?
Vastaus.

On: sillä ilman totista murhetta syn-
nin ylise ei ole oikia käändymistä: Joel.
2: 12. Jac. 4: 8, 9. Tongatähden
HERA Jumala suruttomain ylise wa-
litta: Ei ole yhtän joca catu puhut-
tansa, ja sano mitä minä tein? he
juorewat caicki heidän juoruansa,
nijncuin angara hewoinen sodas.
Jer. 8: 6. Ne uhrin jotca Juma-
lalle kelpawat, owat murhellinen
hengi: ahdistettua ja särjettyä sy-
dändä et Sinä Jumala hyljä Ps.
51: 19. Särjettyä ruocoa ei hänen
pidä murendamaan, ja suikewais-
tyntilän sydändä ei hänen pidä sam-
muttaman; siihenasti cuin hän saat-
ta duomion woitori, Matth. 12: 20.
Se on siihenasti, että usco sytty, ja ar-
mo tule sydämehen. Sillä HERA on
juuri läsnä niistä, joilla on murhelli-
nen sydän: ja autta niistä, joilla on
surkia mielt Ps. 34: 19.

Uscosta.

17. K. Cuinga monda cappaletta usco igesäns käsittä? Waslaus.

Colme: Tietc, Suostumus ja lusa turwa ja uscallus.

18. K. Mingäcaltainen tietc uscosa olla pitä? Waslaus.

Ylösvalistettu tietc, herättyren armos, totuutta tundeman. Heräjä sinä joca macat, ja nouse cuolleista, niin Christus sinua walaise. Eph. 5: 14. Jumala tahto caictia ihmisiä autuaxi, ja että he totuden tundoon tulist. 1 Tim. 2: 4.

19. K. Mingäcaltainen Suostumus uscosa olla pitä? Waslaus.

Yri sydämellinen suostumus Jumalan sanan totuteen caictisa, ja ei ainostans siihen cuin se surutoinen mailma paljas historiallisessa tiedossa usco: joca ei cuitengan usco parannuren harjoitusta, ja sen tarpellisutta ja hedelmiä.

20. K. Miben sitten sen heräwäisen sielun pitä suostuman? Waslaus.

1:sist Jumalan sanan totuteen, että se on

on totisesti Jumalan sana, 1 Thess. 2: 13: 2: xi armon järjestyseen, parannukseen ja uscoon; niin ettei hän muulla tavalla tahdoestakaan autuaksi tulla. 3: xi Jumalan tahdon tekemiseen. Matth. 7: 21, 24, 25.

21. K. Minkäcaltainen Turwa ja uscallus tässä olla pitää? Wastaus.

Sydämellinen ja luja uscallus, joka ei ihmisten pelwosta, eikä kiusauksista ja maailman wainomisesta taakaisin lange: muuten se on hetken usko: hetkexi he uskowat, ja kiusauksen ajalla pois langewat. Luc. 8: 13. Se hywä maa, saatta hedelmän karsimises. Luc. 8: 15.

22. K. Tuinga tämä uscon tieto, suostumus, ja uscallus itzens Jumalan armon turwamises osotta ja näyttää? Wastaus.

Ei palsunesa tiedosa, waan oman sokeuden tuudemises: ei wilpistelewäises suostumises; waan totuudesa kiihtippumises ja halamises; ei röykkiäjä uscalluxes; waan HERRaa pelkääwäises armohon turwamises, ja armon ehimises ja vastaanottamises: Jumala ole minulle armollinen.

sinun hywydes tähden ja pyhi pois
 minun syndini sinun suuren laupius-
 des tähden 2c. Ps. 51: 3. Tiiille jots
 ca hänen otit wastan, annoi hän
 woiman Jumalan lapsi tulla, jots
 ca uscowat häneen Timens pääle
 le Joh. 1: 12, 13.

23. K. Tuca taintaltaisen elävän uscon wai-
 cutta? Wastaus.

Pyhä Hengi Jumalan sanan woimala
 ja armollisilla liicuturilla.

IV. Autuuden Wälicappaleista.

Erinomattain ensin

Jumalan Sanasta.

1. K. Mitkä owat autuuden wälicappalet?
 Wastaus.

Jumalan Sana, Easte, ja HEKran
 Ehtollinen.

2. K. Tuinga Jumalan sana jactan?
 Wastaus.

Katijn, ja Ewangeliumin.

3. K. Mitä laki meitä opetta? Wastaus.

1:sist Mitä meidän pitä tekemän ja jättämän. 2:xi Tundeman meidän syndim. 3:xi Euvitta ja aja meitä paeneman lain tänttäjän Christuxen tygö: nimittäin laki näyhtä hädän ja tuscan paetta: ja Ewangeliumin walo tule sitten siihen awur, ja osotta hätäynneille Sieluille wapah tajan JEsuxen Christuxen.

4. K. Mitä siis Ewangeliumi meille opetta? Wastaus.

Jumalan armosta Christuxes JEsuxes; Se on, autuuden Perustuxest, järjestyksest ja wälicappaleista, ja coco tien ja waelluxen autuutehen, Jumalan sanan wä jennusnuoralla Tit. 2; 11, 12, 13, 14.

5. K. Onko Jumalan Sana woimallinen autuuden wälicappale? Wastaus.

On: Sillä Jumalan Sana on eläwä ja woimallinen, ja teräwämpi cuin jocu cariteräinen miekä 1c. Ebr. 4: 12. Laki osotta woimans mu sertaman comja sydämitä: eikö minun Sanani ole nijncuin tuli, sano
SER=

HERA, ja niincuin wasara joca wuor
 ren murenda, Jer. 23: 29. Ja Ewan
 geliumi on Jumalan woima ihēcullens
 gin uscowaiselle autudexi. Rom. 1: 16.

Casteesta.

1. K. Mitä Castesa on waarinottaminen? Wast.
 Eari cappaletta, nimittäin näkywäinen
 ja näkymätöin.

2. K. Mitä on näkywäinen Castesa? W.
 Wesi.

3. K. Mitä on se näkymätöin? Wast.
 Jumalan Sana, ja Pyhä Hengi Sa
 nan cansa yhdistetty.

4. K. Wahwista se Raamatun Sanoilla? W.
 Ellei jocu synny wedest ja hengest, ei
 hän taida Jumalan waldacundaan sisälle
 tulla. Joh. 3: 5.

5. K. Mitä hyödytystä Casteesta on? W.
 Caste saatta syndein andexi saamisen,
 wapahta euolemasta ic.

6. K. Taitaco ihminen armon jätkens saada
 cosca hän on Castens listosta poislangen
 nut? Wastaus.

Taita, waan ei omalla woimalla; el
 lei HERA Jumala hända armahda ja
 wastudest ylös herätä syndins ja langemis

sens tundoon, ja liikutukseen; niin että niin-
 suin yri cuollut ei taida ikens elämäri teh-
 dä, niin myös yri hengellisesti cuollut
 siitä elämästä kuin Jumalasta on; ellei
 hän HERRAN armon kautta tule ylöshe-
 tätetyri.

7. K. Millä tavalla siis syndinen taita Cas-
 tens liittoon jällens tulla? Wasf.

Totisen ja sydämellisen kääntymisen ja
 parannuksen kautta, johon tule autuuden
 järjestyks.

8. K. Waaticko Caste parannusta? Wasf.

Waati: Sillä caieki jotca castetan,
 pitää parannuksen tekemän. Tehtäät pa-
 rannus, ja andacan jocainen hänen-
 sä casta 2c. Apost. T. 2: 38. Jongatäh-
 den Caste cuskutan parannuksen castexi,
 Ap. T. 19: 4. jota parannusta myös ca-
 ste merkise, ja pidäis jo tapahtuman ha-
 masta lapsudesta ja nuorudesta, että jo-
 cainen olis pysyväinen castensa liittosa:
 mutta kuin parannus laimin lyödän ja un-
 hotetan, niin siitä tule langemus, josa lan-
 gemises wanha Adami, se on syndi ja
 sen waida ja turmellus sydämesä ja caie-
 kisa jäsenistä jocapäiwä suruttomain tykönä
 ylösnouse, ja se uusi ihminen, kuin on pa-
 ran-

parannuksen armo, usko, synneiden anderi andamus, pyhityksen voima, rakkaus, toivo, kääntövallisuus, ja uusi kuuliaisuus, sitä vastaan joutava upotetaan; vastoin Easten liitto ja udistusta; sen hallitsijaisen synnin kanssa ei siis ole muuta kuin duominio ja cadotus: eikä taida cuuan sitä wälttää, ellei hän wastudest kääntymisen armoa kääntä, ja oppene pitämän caieki mistä JEus on Opetuslapsillens kääntynyt, Matth. 28: 19, 20. Sentähden Jumala ilmoittaa caikille ihmisille joutava cas että he parannuksen tekisit Apost. R. 17: 30, 31. Tehkät parannus ja palaitcat, että teidän syndin pois pyhitäisin. Ap. R. 3: 19.

HERran Ehtollisesta.

1. K. Mitä HERran Ehtollises on waarins ottaminen? Wast.

Näkyväinen ja näkymätöin; nijneuin muisakin Sacramenteisä.

2. K. Mitä se näkyväinen on? Wast.
Leipä ja Wijnä.

3. K. Mitä se näkymätöin on? Wast.
Christuksen ruumis ja Weri.

4. K. Mistäs sen tiedät että se on Kristus
 xen Kuumin ja Weri? Wast.

Jesusen omista sanoista, Tämä on
 minun Kuumin: tämä on minun Weren.
 Marc. 14: 22, 24.

5. K. Tuca HERran Ehtollisen on asettanut?
 Wastaus.

Jesus Christus.

6. K. Cosca hän sen on asettanut? Wast.

Sijnä yönä jona hän petettiin: silloin
 hän säätti ja jätti tämän Ehtollisen uus-
 den testamendin Sacramentiksi.

7. K. Mitä me siitä oppenemme? Wast.

Että Jesus on omians racastanut ha-
 man loppuun asti Joh. 13: 1. Niin pitää
 myös meidän händä jällens racastaman,
 joca meitä ensin racasti. 1 Joh. 4: 19.

8. K. Cuille hän sen annoi? Wast.

Opetuslapsillens.

9. K. Mitä me siitä oppenemme? Wast.

Että ne cuin HERran Ehtolliselle oi-
 kein käymän pitää, ne pitää myös oleman
 Jesusen opetuslapset.

10. K. Mitä heidän pitää Jesusen opis seura-
 man? Wastaus.

1:in Wapahatajan Jesusen oppi. 2:ri
 hänen nöyrää siwiä ja pyhä elämäkertans;
 3:ri hänen larsimisens askeleita, ja menez-
 män

män hänen tygöns ulos leiristä cäns-
dän hänen pildans. Ebr. 13: 13.

11. Mitä warten meidän HERRAN Ehtollisel-
le, meidän itze suhten, käymän pitä?
Wastaus.

Että me saisimme siitä hyödytyren mei-
dän Sieluillem, Jesuren pyhän ruumin
ja callin weren nauttizemisen kautta.

12. K. Mitä hyödytys siis on HERRAN Ehtollisen nauttizemisest? W.

1:sist Syndein anderi saaminen, ja uscon
wahwistus syndein anderi saamisest; niin-
cuin Jesuren ruumis on sowingori ulos-
annettu, Col. 1: 21, 22. Ja hänen we-
rens monen tähden wuodatettu syndein an-
deri andamiseri Matth. 26: 28. 2:xi Yh-
distys wapahajan Jesuren kanssa, että
hänesä saada ijancaickista elämätä. Joh.
6: 54, 56.

13. K. Mitä hyödytys vielä näitten siwusa,
on HERRAN Ehtollisen oikein nauttize-
misest? Wastaus.

Armo ja woima elämäkerran parannu-
reen ja pyhityreen, Jumalisuden woiman
wahwistus, woiman wahwistus ylise voit-
taman kiusauxia ja hengellisten wi-
hollisten päälle carcamisia: jongatähden
hengellises uscon kilwoituyes usein. HERRAN

Ehtolliselle kääntämän pitä; erinomattain kuin sielu rupe itsens tundeman hengessä heicori ja radolliseri; että hän jällens sais tämän autuuden wällicappalen kanssa uuden woiman Es. 40: 29, 31. Sillä niissä caikisa me ylige woitamme hänen cauttans, joca meitä on racastanut Rom. 8: 37. Kijtetty olcon Jumala, joca aina anda meille woiton Christures.

2 Cor. 2: 14. Phil. 4: 13.

14. K. Onko caikille kuin HERRAN Ehtolliselle käywät se hyödytys? Wasst.

Ei suingan mahdottomille, waan ainnoastans mahdollisille HERRAN Ehtollisen wieraille.

15. K. Tutca ne mahdottomat owat? Wasstaus.

Jotca ei oma mahdottomuttans tunne; eikä coscan tee parannusta, eikä käännys sydämeistans Jesuren weren ansion osallisuuteen eläwässä uscosa, waan aina omansa mahdottomudesans pysywät.

16. K. Cuinga sitten heille HERRAN Ehtollisessa kää? Wasstaus.

He syöwät ja juowat ikellens duomioyi, eli duomion ikellens, ettei he HERRAN ruumista eroita, ja tulewat wicapääri HERRAN ruumisen ja wereen. 1 Cor. 11: 27, 29.

17. K.

17. K. Tutka ne mahdolliset eli keltwoolliset o-
wat? Waslaus.

Ne cuin r:st hengellises waiwaisudes
oman mahdottomudens ja keltwoottomu-
dens tundewat, ja sen ylise murhettiwat.
2:xi Jumalan armoon Christuses Jesu-
ses, elawasa uscon halusa turwawat, ja
hänen armonis ja laupiudens päälle ai-
noastans luottawat ja uscaldawat. 3:xi
Jumalan Sanan jalken HERran teillä
waeldawat, ja syndiä wastan hengellises
sodas owat, ja nyt tarwihewat armon
wirwotusta, wäke ja woima syndiä ylise
woittaman, jonga he myös Jesuses löy-
tawät, ja nautihewat. Sillä jotca Je-
suxen omat owat, ne owat ristinnau-
linnet lihans, himoin ja haluin cansa
sa, Gal. 5: 24.

18. K. Mitä siis niitten tule tehdä, cuin oikein
HERran Ehtolliselle käymän pitä? Wasl.

Coetteleman izens. Coetelcan ihmie-
nen izians, ja niin syötän tästä lei-
wästä, ja juocan tästä calkista. 1 Cor.
11: 28. Coetelcat teitän jos te oletta
uscosa, colecat teitän ic. 2 Cor. 13: 5.

19. Mistä pitä ihminen izens coetteleman?
Waslaus.

Jos hän on tullut syndins ja hengelli-
sen

sen sairaudens tundon, ja tarwike JES
 susta parandajayens Matth. 9: 12. 2:xi
 Jos hän iso ja iano wanhurscautta ja
 syndein anderi saamista JESuxen weren
 ansiosa, eläwäsä uscosa. 3:xi jos hänelle
 on wahwa aicomus elämäkerran paran-
 nuren, ilman wilpita ja petosta, synnin
 hyljämises ja ylönandamises, ja Jumal-
 lan tahdon tekemises. 4:xi Jos hän niin-
 cuin oikia JESuxen opetuslapsi on uscollis-
 nen hengellisesä sodasa syndiä wastan, ja
 tahto aina kilwoitella hywän uscon kilwoi-
 turen loppuun asti, ja siihen nyt ehi armo,
 wahwistusta ja woima JESuxen ruumin
 ja weren nautikemises. Eli myös cosca se
 hengellinen sairas; ja armo halawainen
 fielu näisä tunde wiheijäisyydens ja köyh-
 dens, että hänelle cuitengin on hänen
 murhens ja waikeroikemises sitä haiki-
 ambi ja sydämellisembi, toiwosa ja odot-
 tamisesä JESuxen awun perän.

20. K. Mitä warten HERran Ekstolliseske JES-
 suxen subten käyttämän pitä? eli mingätäh-
 den se pitä tehtämän? Waslaus.

JESuxen muistori: Se tehtät te minun
 muistoyeni.

21. K. Millä tavalla se Jesuksen muistoksi tapahtuman pitää? Vast.

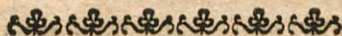
1: sin Sydämen nöyryydes ja hengellises waiwaisudes; että me muistamme tarwiskewan Jesusta. 2: xi Eläwäs uskos. 3: xi Jesuksen rakkaudes, joca meitä on ensist rakastanut. 4: xi Uudes euuliaisudes tekemän hänen pyhä tahtons. 5: xi Jesuksen kääntymisen affeleitten noudattamises, Ebr. 12: 2. 1 Pet. 2: 21. 6: xi Jesuksen cuoleman julistuses siihen asti kuin hän tule: 1 Cor. 11: 26. se on Jesuksen tunnustus ihmisten edesä. Matth. 10: 32. Niincuin ne ensimmäiset Christityt Jesusta cuoleman asti tunnustit. 7: xi Jumalan nimen kiihtoyes ja ylistyres. Ap. 2: 26, 27.

22. K. Mitä niitten welwollisuus sitten on, joca oikein ELÄXän Ehtolliselle täydet osawat? Vastaus.

Seuraman Jumalan sanan terweleistä oppia: ja eäken Jumalattoman menon hyljämän ja mailmalliset himot, ja täsä mailmas siwiäst ja hurscast ja jumalises elämän; ja odottaman autuallista toivo; ja suuren Jumalan, ja Lunastajan Jesuksen Christuksen ilmestystä. Tit. 2: 11, 12, 13.

23. R. Mitkä siun wälicappalet heidän caickijn näihin hengellisijn asioihin, oikein käyttämän pitä? Wast.

Näihin tarwitan 1: sin ahkera ja nöyrä ja alinomainen rucous Luc. II: 8, 9, 10. Joca sen laimin lyö ei sitä autuden Perustus, ei myös autuden järjesty, ja wälicappalet mitän auta, sillä ei hän näistä saa mitän, Jac. 4: 2, 3. 2: xi Hengellinen walwominen sydämens ylise, ettei hän sitä löyhtyä armoa jällens suruttomudella cadotais. 3: xi hywä uscon kilwoitus loppun asti, ja rippuminen aina Christusesa Jesusesa eläwäsä uscosa, ja Pyhän Hengen hallitusesa.

Wäätös

Casten liiton riccomisest ja uudistusest, Riipi lasten ja myös muidengin omari coetelemiseyi.

1. R. Cuinga Casten liitto ricotuxi tule? Wast.

Casten liitto tule sen pahembi ricotuxi ei ainoastans julki synneillä ja ylise käymisillä: mutta myös sencaltaisilla salaisilla

sillä synneillä, joita ei mailman lapset syn-
nisi luekkaan, ja erinomattain sydämen pois-
luopumisella elävästä Jumalasta ja hä-
nen pelvostans, joca ynnä caickein mui-
den syndein ja pahuden canssa, näinä wijs-
meisinä waarallisina aicoina on se yhtei-
nen casten liiton rickeminen caickein su-
ruttomain tykönä; jotca ei HERRan pel-
wosta ja jumalisudesta mitän tiedä, waan
ainoastans pilkkaawat sitä, niincuin he ei-
tarwisisickaan castens liitosa kijnni rippua,
waan oman syndisen mielens, ja mail-
man mielen jälken aina elä, niincuin he
olisit wapat wanhurscaudesta synnin or-
juteen, Rom. 6: 20, 21. Niistä julki
synneistä, jotca Esiwallangin rangaistuksen
alla ovat, en me nyt tahdo pitkäldä pu-
hua, sillä se on caikille tiettäwä, ettei
sencaitaiset pidä Jumalan waldacunda pe-
rimän, Gal. 5. 19, 20, 21. jowisa siis myös
casten liiton rickeminen peräten tapahtu jul-
ki jumalattomuteen ja synnin orjuteen.

Mutta me tahdomme nyt erinomattaisin
puhua siitä casten liiton rickomisest, cuin
niincuin wähitellen jo lapsudesta tapahtua
taita syndisen elämäkerran harjoituksen, ja
sydämen poishuopumises elävästä Jumala-

sta: mitä nyt siis r:in casten liiton ricko-
 miseen, syndisen elämäkerran harjoitusella,
 tule: niin tapahtu se caickinaisilla nijneuin
 wielä salaisilla synneillä, jotca jo lapsudesta
 taitawat tulla harjoitetuyi ja wallan päälle,
 siinä syndisessä ja turmellusa luonnosa: joista
 on vihta, eripuraisuus, wiha, oman coston
 pyhndö, kirous ja sadatus, ylpeys ja oman
 cunnian, ja mailman ylistyksen ja kehuminen
 ekiminen ja kerscaminen omasta pahude-
 stans; Petos, walhe, wieckaus, cateus
 wäärintekeminen, ja warcaus waicka myös
 omilda wanhemildans: saastaisuus ja hau-
 rellisten himoin rackaus silmissä ja corwisa,
 ja häwyttömissä puheissa, käytöissä ja töissä,
 cowacorwaisuus ja tottelemattomus hywiä
 neuwoja wastan, ja oman lihallisen mielen
 walda ja seuraminen. Näissä caikissa jo ca-
 sten liiton rickominen ja poislangeminen ar-
 mosta wähitellen tapahtu, cosca ihmiset jo
 lapsudestans tottuwat elämän lihan jälken,
 ilman lihan töiden enolettamista, ja cosca he
 näin pahudesans wanhenewat, niin ei he
 parannuren päälle, kuin casten liitto waati,
 ollengan enä ajattele. Apost. p. Pawali sano:
 Tlijn en me nyt ole, rackat weljet, welca
 pääst liballe, lihan jälken elämän. Sil-

Iä jos te liban jälken elätte niijn teidän pitä cuoleman: Mutta jos te liban työt hengen cautta cuoletatte, niijn te saatte elä. Rom. 8: 12, 13. Cuitengin se surutoinen mailma ei ollengan nuorudens syndein päälle ajattele, waietka he jo kyllä warhain owat suruttomas ylöscaswamises, ruwennet castens lijttoa riekoman, ja siinä pahudesa siten aina harjandunet, niijn että he owat pahuteen muuttumattomasti tottunet, josta siis seiso: Taitaco musta cansa muutta nahcans, eli pardi pilkuns, niijn te myös taidatte tehdä jotain hywä, että te pahaan tottunet oletta. Jer. 13: 23.

Mitä nyt 2xi casten liston riekomiseen, sydämen poisluopumisell eläwästä Jumalasta, tule: niijn tapahtu se ynnä synnin harjoituksen cansa, ettei siinä enä ole HERRan pelco heidän silmäns edes Rom. 3: 18. Tämä HERRan pelco cato myös uijneuin wähitellen: HERRa Jumala on ihmisen luonnosta Ein pannut niijneuin jongun waihe aidan, wä himmäyikin julki syndein wälillä, nimittäin luonnollisen häwön ja häpemisen syndi wästan, josa myös wielä on jonguncaltainen HERRan pelco, ettei tehdä sitä cuin paha ja saastainen on; ja jos ei tämä luonnollinen

Häpeminen cauwas ulotuis, koska syndinen sen pahalla harjoituyellans ricko, niin on vielä euitengin Esiwallan rangaistuyen pelco julki synneistä; waikka ei harjandunut syndinen Herran pelwos elä pyydä: mutta cuin hyi synnin orja caiken tämän ricko, nimittäin sen luonnollisen häwyn waihe aidan, ja Esiwallan rangaistusta wastan esi pimeyttä, ja Herran pelcoa ei enä ollengan muista, niin hän tule peräten irstaisexi ja jumalattomaxi, ja peräten niincuin hyljä pois Jumalan, ja wälise ikellens synnin himot, ja wäärän turwan ja uscalluyen, että hän paljas ulconaises riipin muodos. Iais caicki syndins jäl lens andexi, ja niin teke syndi synnin päälle. Tämä Jumalasta pois luopuminen, ja hänen pelwostans, hänen rackaudestans, hänen turwamisestans, ja hänen cuuliaisudestans, koska ihminen elä paiki Jumalisuden woima ja Herran käskyn pitämistä, paiki parannusta, ja Jesuxen usco, ja syndein andexi saamista, ja Jesuxen weren puhdistusta, ja Pyhän Hengen hallitusta sydämesäns ja caikisa ruumin jäsenisä, ilman ymmärryksen ylöswallistusta totuuden tunnoodon, ja ilman pyhitettyä tahto, ja puhdistettua omatundo: minä sanon; tämä Jus
ma

malasta poisluopuminen, se on nyt yri täydellinen casten liiton rikkominen, ja yri suuri ja cahdenkertainen syndi, sillä tässä tulee huwitus, wäärä turwa ja luottamus sen elävän Jumalan turwamisen sian: josta siis seis: **Taiwat häämäästyköön siittä peljäästyköön ja wapicon, sano S'Erra, Sillä minun cansan teke cahतालaisen synnin: Minun, joca olen elävän wesen lähde, he hyljäävät, ja caiwawat itellens caiwoja, kelwottomia caiwoja joisa ei wesi pysy Jer. 2: 12, 13. Tämä mau pois luopumisen tähden Jumalasta, tule myös herätyksen murhesakin cowembi costo ja curitus: sillä sinun pahudes tähden sinua nuhdellan, ja sinun tottelemuttomudes tähden sinua curitetan: niin tiedä ja näe, cuinga wihelijäinen ja surkia se on, ettäs hyljät sinun S'Erras Jumalas, ja et pelkää minua, sano S'Erra S'Erra Zebaoth. Jer. 2: 19. Niincuin caikki muutkin rangaistukset pahuden, tottelemattomuden, ja Jumalan hyljämisen tähden ihmisten päälle tulewat.**

2. K. Onko siinä eroitus misä mitasa Casten liitto on rikotauxi tullut? Wasst.

Se on tosi, ettei caikki ole castens liittoaric

rikokset yhdessä mitas, ja juuri julkeissa syn-
 neissä, että vielä luonnollisesti cummiällisiakin
 löytän: mutta siinä on synnin tundeseseen
 ja catumuren murheseen kyllä rikosta casten
 kiittoa vastaan, kuin se murhellinen sielu löy-
 tä, että hän on synnin pahutta racastanut
 ja seurannut, tottelematon Jumalan kä-
 sskä vastaan ollut, jumalisuuden voiman lai-
 min löytänyt eli myös vihannut, oman mie-
 len jälkeen waeldanut, Jumalan unhoittanut
 ja hänen armonsa vastaan ollut, sydämellän-
 poisluopunut Herrasta, luottanut ihmisiin,
 ja sillä kirouksen päällens wetänyt Jer. 17: 5.
 hyljännyt sen elävän lähten, se on sen elä-
 vän Jumalan, ja ikellens keliwottomia eai-
 woja eaiwanut Jer. 3: 13. Tämä langemi-
 nen armosta, ja casten liston rikominen, on
 lawiambi kuin moni luule, ja tarwikewat
 eaikei casten liston udistusta ja sydämellistä
 kääntymistä Jumalan ja wapahujan Je-
 suren tykö; waikka hän vielä olis luonnol-
 lisen cummiällisen nimengin alla elänyt, ja
 euitengin Jumalan armosta poislangennut,
 koska hän on wihas, wainos, eripuraisudes
 walhes, petores, ja wäärtydes, kiroilemises,
 mailman himois ja hecumas, ja muisa edel-
 lä woittain ensimmäises kysymykses nimite-
 tyi

tyisä synneisä, perkelen töitä tehnyt ja hänen mendihins ihens secovittanut, uscottomudes Jumalan sanaa vastaan, ja siinä yhteises suruttomudes, mailmata yliken Jumalata ja hänen kääköns, vacastanut 2 Tim. 3:4. Eikö siis jocaiken pidäis langemurestans ylösnouseman ja castens liston jäl lens hartasa armon ehimises udistaman. Sillä eusa on jocu, jos hän lange, joca ei jäl lens mielelläns nouse ic. Jer. 8:4. Muista siis custas pois langeisit, ja tee parannus ic. Ilm. k. 2:5.

3. K. Ningätähden casten liston udistus on tarpeellinen? Vastaus.

Sentähden että caste on hyvän omantunnon listto Jumalan tykönä 1 Pet. 3:21. joca siis castens liston rieko, ja armosta pois lange, ei sille ole enä tätä hyvän omantunnon listtoa: se on, ei ne ole enä armosa Jumalan tykönä, eikä ne saa syndiäns andexi, ellei casten listto tule niin udisteturi, että he armon cautta jäl lens ylösnousewat uden syndymisen tilaan, ja tule jäl lens wastudest ylözeteturi Jumalan armon lapsiri: sillä casten listto on se sama armon listto, johon heidän jäl lens palajaman pitä: Tehkät pa-

ran

rannus ja palaitcat, että teidän syns
 dinne poispyhitäisin Ap. T. 3: 19.
 Jer. 3: 22.

4. K. Cosca casten lijeon udistus tapahtuman
 pitää? Wastaus.

Sen pidäis jo tapahtuman cosca ihminen
 wähängin tule ymmärryrens, ja taitawari
 Jumalan pyhästä tahdosta Ihmisen autuus
 desta; niijn että hän tietä eroitta hywän ja
 pahan: tietä mikä syndi on, ja mikä juma-
 linen elämäkerta olis: sittecuin minä tai-
 tawari tulijn, niijn minä Idin landeitani,
 Jer. 31: 19. Herran armo taita myös la-
 stengin tykönä waicutta; lapses huusit Hosi-
 anna templis, ja JEsus wastais heidän es-
 destäns sanoden: lasten ja imewäisten
 suusta olet sinä kiitoren walmistanut.
 Matth. 21: 15, 16. Lapses mahtawat siis olla
 muillekin plösehoitureri, cosca Herran ar-
 mon waicutus ikens niissä näyttä: sillä co-
 sca he saawat lapsens nähda, minun
 kassalani heidän seasansa, niijn he py-
 hittawät minun nimeni re. mutta tä-
 sä on nyt suuri eroitus: muutamat tulee-
 wat jo taitawari heidän lapsudesansackin;
 totuutta ymmärtämän, niineuin sen päälle
 ovat esimerkit ollet, että euuden, yhderän ja
 kym-

Kymmenen ajastaicaiset lapset, ovat jo hengellisen murheseen tullet, ja mailman syndiä ja pahutta vastaan todistanet; muutamat ja usiammat jällens, ei ole coscan tahtonet taitawari tulla, niineuin HErra Jumala sano Prophetan kautta: Minun cansani on hullu, ja ei tunne minua, he owat tyhymät lapset, ja ei ymmärrä: wijsat owat he kyllä paha tekemään, waan hywää tehdä ei ole heille taitoa. Jer. 4:22. Tämä Jerusalemin cansa tahto kädä eryxis palajamata: ja rippuwat niincowin walhesa, ettei he millän tawalla anna kädä heitäns pois Jer. 8: 5.

Se cuin nyt lapsudest cohta tule taitawari, totuutta ymmärtämän ja racastaman, se tule tosin tähän lijcutuxen wielä casten woimasta, ja HErran erinomaisesta armon waicuturesta: mutta se cuin wijwyttele paremmari tulla, se tuhla aina jocapäiwä suruttomudesans pois, castens armon ja waicutuxen, ja viimein lange pois castens lijtosta, josta hän usein viimeiseld joutu paadutuxeen, cosca hän pahaan tottunut on. Jer. 13: 23.

Jos nyt racas lapsi, sinun cansas niin on, ettet sinä wielä lapsudestas ole tullut castes lijton udistuxeen, armon hengen lijcutuxen

sten ja waicutusten kautta, eliä myös että
 sinä vielä niistäkin liecutuxista olisit pois-
 luopunut, eliä ne jälleens cadottanut, niin
 pidäis sinun cuitengin jo silloin Herran ar-
 mois esimän castes liston udistukseen, kuin si-
 nä ensimmäisen Herran tahdot kända Her-
 ran Ehtolliselle: sillä silloin sinulle jo cuiten-
 gin pidäis olemas se ymmärrys ja taitawai-
 sus, eli coettelemus sinun sielus tilasta, jos
 sinä olet usessa ja armosa, eli ei: sillä niin se
 seiso: coetelcan ihminen iziänsä, ja niin
 syötkän tästä leiwästä, ja juocan tästä
 calkista 1 Cor. 11: 28. Coetelcat teitänne
 jos te oletta uscosa, cootecat teitänne:
 eli ettäkö te teitänne tunne, että Je-
 sus Christus on teisä? ellei niin ole että
 te kelwottomat oletta. 2 Cor. 13: 5.

5. K. Tuinga casten liston udistus pitää tapahtu-
 man? eli misä casten liston udistus se seiso?

Wastaus.

Ei tämä casten liston udistus seiso i: sin
 paljas ripille ja Herran Ehtolliselle kähmis-
 ses, ei enä sillä ensimmäisellä Herralla kuin
 sitteckän: sillä yri sarratoin mailman lap-
 si, taita yhdes haluttomas ja kelwottomas
 sielun tilas aina syödä ja juoda ikellens duo-
 mioxi. Ei myös casten liston udistus seiso

2:xi caikisa opetuyis jotca edellä woittainta-
 pahtuurvat, cosca ei sydän ole niitten cautta
 tullut paraturi: jotca opeturet cuitengin rip-
 piscouluisakin jen päälle tarcottawat, että rip-
 pilapsit tulisit Herran wiissammaksi ja taita-
 wammaksi, autuudestans murhen pitämän,
 ja ikens Herran Ehtolliselle walmistaman:
 mutta cuin sydän on liijematoim ja surutoim
 nijs se caicki hywät neuwot ylöncaho ja lai-
 min lyö, ja ei cuitengan rupe ikens Zumal-
 lan sanan jälkeen oikein coetteleman. 3:xi
 Ei wielä casten liiton udistus seisso siinäkin,
 jos rippilapsit ennen Herran Ehtollisen käy-
 mistä, lukewat jongun rucouyen, niincuin
 muutkin waicka wielä suruttomat tawan
 wuori tekewät: sillä se taita olla paljan
 suun huuto, cuin sydän on maailmallises ja li-
 hallises mieles, caucana Zumalasta ja hä-
 nen armostans. 4:xi Ei myös casten liiton
 udistus selso siinä: jos wielä caicki itse ede-
 stans pannais wastaman sen cuin ennen
 cummat owat heidän edestans wastannet,
 nimittäin luwaten poisluopua perkelestä, ja
 caikista hänen teoistans: ja caikista hänen
 menoistans; ja uscoa Isän Zumalan, Pojan
 ja Pyhän Hengen päälle; sillä ehkä heille tä-
 sä olis, niincuin muisakin opetuyisa hywä
 mui-

muistutus, ja nijucuin ulconaisesti näkyväi-
 nen casten liiton udistus oman suun tuhnu-
 stuxen kautta, nijncain se myös soweljainen
 olla mahdais, että he nyt suullans sen tun-
 nustaisit, cuin cummat heidän edestäns en-
 nen wastannet ovat: nijn on cuitengin pel-
 jättävä, että ne liickumattomat wielä sengin
 ulcocullaisudesans wäärin kätäisit, ja nijn
 hywin täsä cuin ripisäkin, walheseen turwai-
 sit: nimittäin lupaisit parannusta, ja ei co-
 scan cuitengan tekis. Sillä ei parannus sei-
 so paljas lupayesa, että wastapäin parata
 elämäkertans: josa luulosa parannus aina
 jää wastapäisey, ja ei coscan cuitengan ta-
 pahdu: Mutta parannus pitä jo ennen teh-
 tämän oikian käändymisen harjoituxes cai-
 kesta sydämeestä ja mielestä, ja parannuxen
 soweljaita hedelmitä tehtämän, ennencuin
 jocu Herran Ehtollisellekän mennä aico; en-
 nen pitä hänen jo käändymisen kautta tule-
 man Jesuxen opetuslapsesi, ja sitten paran-
 nuxen tiesä aina waeldaman: sillä cuinga
 hän taita sitä edelläwoittain luvata, ellei
 hän jo ole palautettu: Palauta minus
 nijn minä palajan, sillä sinä S^{Er}
 ra olet minun Jumalan: cosca
 minä palautettin, nijn minä caduin,
 sil.

Sillä sittecuin minä taitawaxi tulin,
 niin minä löin landeitani Jer. 30: 18, 19.
 oikias kääntymises ja palamises HErran
 Jumalan tygö on ei ainoastans lupaus ja
 aicomus, mutta myös ike työsa parannu-
 ren harjoitus HErran armsn curituksesta ja
 waicutuksesta.

Niin seiso siis casten liston udistus 1: sin
 sydämen kääntymises pois kaikista synneistä
 Jumalan tygö ja casten listtoon jällens, että
 saada Jesuren weren ansion cautta puhdi-
 stetun hyvän omantunnon, ja sen cautta
 tulla hyvän omantunnon listtoon Jumalan
 cansa, niin ettei sydämen uscottomus, eikä
 mikän synnin duomio, ei synnin rackaus, ei
 kääntymisen orjus, enä olis sielulle estexi tulla
 rauhaan Jumalan cansa; sentähden nämät
 uscottomuden estet pitä kaikki sydämellises
 kääntymises pois joutuman, ja silloin se oi-
 kias Jumalan armo on tapahtunut. 2: xi
 Niin tämä casten liston udistus seiso joca
 päiväises parannuses, udistuses, ja pyhity-
 ses, että sitten aina castens listosa pysyväi-
 nen olla, ja armoa nautita, jumalisuuden woi-
 mas, ja autuuden walicappalitten oikein
 käyttämises, hengelliseri elämäxi ja autude-
 xi, Jumalan sanan terwellisen opin jälken.

Lit.

Tit. 2: 11, 12, 13. Silloin on se pääändynyt
 sielu kiihlattu Jumalan kanssa ijancaikeisesti,
 vanhurskaudessa, duomiossa, armossa ja laus-
 piudessa ja tunde Herran. Jos. 2: 19, 20.
 Hes. 16: 8-12. Tämä on nyt itse työnsä, ja ei
 paljon suun kautta, poiskiellä perkelen, ja
 kaiken häven menons ja tecons, ja uscosa
 uhrata ikens Isälle Jumalalle, Pojalle ja
 Pyhälle Hengelle: niincuin se castesa
 luvattukin on.

R 12-03

~~315:IX,80.~~

Pr. Katedra
1.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 8985

ms EX

